

L'EDUCACIÓ AMBIENTAL

“sembrant llavors per fer créixer la sostenibilitat a la nostra societat”

Per Helena Perxacs

➤ *Perquè una educació ambiental?*

Múltiples veus són les que han posat el crit d'alerta davant de la pressió que exerceix al medi, el ritme de vida i les característiques pròpies de la nostra societat actual. D'entre aquestes veus ha sorgit també i ha anat prenent forma i força un nou enfocament de les relacions de les persones amb el medi, basat en la creació d'una societat sostenible. Sostenible perquè té com a finalitat principal la preservació de l'entorn, basant-se en un desenvolupament que utilitzi els recursos de manera racional, evitant el seu esgotament en un futur i possibilitant la seva regeneració. Aquest canvi requereix una forta implicació ciutadana. Si els individus i la col·lectivitat no tenen present l'impacte que les seves activitats diàries pot generar en els ecosistemes terrestres, no s'aconseguirà fixar una base social àmplia on fer créixer la idea de la sostenibilitat.

És en aquest terreny on l'educació ambiental juga un paper rellevant, com a eina bàsica i eficaç per apropar als ciutadans la crisi ecològica actual i les accions que s'han de desenvolupar per tal de superar-la.

➤ *Què és educació ambiental?*

L'educació ambiental persegueix formar a les persones en els problemes medi ambientals que crea el model de vida actual i mostrar les vies a seguir per tal de solucionar-los. Aquest tipus de formació, per tal de ser completa, necessita molt més que un acostament als sistemes naturals. El coneixement dels ecosistemes és un pas necessari a realitzar per tal d'entendre com les activitats humanes poden afectar-los. Però després d'aquest primer contacte amb el medi és important que les persones tinguin la informació i les eines adequades per tal d'encaminar-se cap a la sostenibilitat de les seves accions. En resum podem afirmar que l'educació ambiental és tota activitat que contribueixi a educar sobre el medi ambient, tenint present la nostra categoria com a persones i el paper que juguem dins dels ecosistemes.

➤ *A qui ha d'arribar l'educació ambiental?*

En general són els nens en edat escolar els que reben més informació i experimentació relacionada amb l'educació ambiental, essent aquest un aspecte realment positiu ja que convé que aquestes generacions que en un futur seran adultes adquireixin un coneixement ampli dels ecosistemes, de les relacions de les persones amb el medi i dels canvis que cal impulsar. Malgrat tot, és essencial difondre aquesta educació a tots els grups d'edats: joves, adults i gent gran, perquè la sostenibilitat només es pot aconseguir si una àmplia majoria social aposta per canviar l'estil de vida actual.

➤ *Qui educa ambientalment?*

El panorama de l'educació ambiental arreu, té objectius i metodologies variades. Una ullada al tema dins del nostre país ens mostra clarament aquesta diversitat. Com a formació reglada i coneixement especialitzat, l'educació ambiental es dóna a les escoles i als centres superiors d'ensenyament. Però existeix també una varietat prou extensa de centres que imparteixen aquesta formació per altres vies: casals, escoles-taller, granges de natura i associacions diverses. L'educació ambiental no reglada té en general un caire més lúdic que la que s'imparteix a l'escola. Els centres esmentats eduquen ambientalment d'una determinada manera que pot ser independent del mateix tipus de formació que es pot dur a terme en un altre centre. En aquest sentit, per exemple un nen que rebí una educació ambiental a l'escola, pot al mateix temps rebre la mateixa formació però orientada de manera diferent en un casal, granja de natura, etc.

Per tal d'aconseguir l'objectiu més ampli de difusió de la conscienciació ambiental, es poden utilitzar diversos canals de transmissió de la informació: premsa, revistes, llibres, televisió i Internet principalment. Cadascun d'aquests mitjans és consultat freqüentment per un gran nombre de ciutadans. En conseqüència esdevenen fonts molt poderoses a l'hora de formar ambientalment. Convé però, que als canals descrits hi intervinguin com a informadors, persones dotades dels coneixements necessaris per difondre una educació ambiental rica i adequada.

L'educació ambiental és amb tot, un fenomen modern. Una eina que ens permet analitzar les conseqüències dels nostres actes individuals i col·lectius i que ens posa de nou en contacte amb els sistemes naturals, per tal de conèixer d'una altra manera allò que els nostres avantpassats aprenien amb l'experiència i amb el contacte directe amb el seu entorn. Es tracta en definitiva d'adquirir la informació adient, per adonar-nos i comprendre que l'establiment d'una relació harmoniosa amb la natura és un pas necessari per la supervivència dels espais naturals i de nosaltres mateixos.